

Nadere regels inzake historische schepen in de Zuidelijke insteekhaven, Wantij, Riedijkshaven en Kalkhaven (voorgesteld aan college Burgemeester en Wethouders)

Samenvattend: deze regels zijn de strengste in Nederland en op basis van de 'nadere regels historische schepen Wolwevershaven', dat aangescherpt is en dat is aangepast op de afmetingen van de historische schepen

Artikel 1 Inleiding

De Havenbeheerverordening is de grondslag voor de nadere regels die betrekking hebben op de aanvullende bepalingen omtrent het innemen van ligplaatsen van historische schepen in de Zuidelijke Insteekhaven, Wantij, Riedijkshaven en Kalkhaven.

Artikel 2 Doelstelling

De gemeente Dordrecht wil ligplaats bieden aan een aantal oude bedrijfsvaartuigen in de Riedijkshaven, Kalkhaven, Zuidelijke Insteekhaven en in het Wantij als bijdrage aan de instandhouding van een cultuurhistorisch erfgoed voor het nageslacht en vanwege de waarde die de aanwezigheid van een aantal historisch representatieve binnenschepen in deze havens heeft voor de aantrekkelijkheid en levendigheid in de stad.

Een nadere uitwerking van deze doelstelling is de aanwezigheid van bedrijvigheid en dynamiek in de haven. Het verrichten van installatie-, restauratie- en onderhoudswerkzaamheden, het verhalen van en het regelmatig varen met de historische schepen draagt bij aan de waarde van de aanwezigheid van de schepen voor de aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad. De Zuidelijke Insteekhaven zal als levendige, maar geen duurzaam overlast veroorzakende haven het maritieme centrum vormen van de nieuwe wijk Stadswerven, waarin tevens voldoende ruimte is voor jachten van omwonenden. Het duurzaam uitrusten van de historische schepen, zodat deze een zo klein mogelijke voetprint hebben en zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren is tevens speerpunt van gemeente en beheerder. Bij het realiseren van het installatie- en restauratieplan ziet beheerder er tevens op toe dat dit zoveel mogelijk maatschappelijk verantwoord gebeurt. In het kader van 'Urban Flood Management' kunnen de schepen dienen als vluchtlocatie of reddingsschip bij extreem hoge waterstanden.

In de Zuidelijke Insteekhaven zal een centraal en voor publiek toegankelijk schip komen van het scheepstype 'Franse motor'. Dit scheepstype is op de voormalige Scheepswerf De Biesbosch afgebouwd in het kader van de Marshallhulp aan Frankrijk en vertegenwoordigt hiermee een belangrijk onderdeel van de geschiedenis van de Stadswerven en Dordrecht als innoverend maritiem centrum voor de binnenvaart.

Artikel 3 Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied van de Zuidelijke Insteekhaven beslaat de Zuidelijke Insteekhaven, met opgang vanaf de kade aan de zijde van de Biesboschhal. Er wordt ruimte geboden aan circa zes schepen, een en ander afhankelijk van de afmetingen van de schepen. Daarnaast is in de noordwesthoek en langs de Maasstraat ruimte voor circa 40 tot 60 jachten van de toekomstige bewoners van de Stadswerven gereserveerd.

Het toepassingsgebied langs het Wantij betreft de kade ten zuiden van de Biesboschhal, voor de Rene Siegfried en de daarvoor gespannen LASH-bak, waar nog plaats is voor circa vier schepen, buiten de reeds aanwezige Rene Siegfried en de daarvoor gespannen LASH-bak. In de Riedijkshaven betreft toepassingsgebied de gehele haven, exclusief de ruimte die gereserveerd wordt voor fiets-cruises, watersport, rederij Muller en/of de zeeverkenner, hier is ruimte voor circa vier schepen. In

de Kalkhaven betreft de zijde aan de Achterhakkers ter hoogte van het gemaal bij de Prinsenstraat, hier is plaats voor één schip.

Artikel 4 Vergunningenstelsel

In afwijking van de Havenbeheerverordening wordt in de Zuidelijke Insteekhaven, het Wantij, de Riedijkshaven en de Kalkhaven in hoofdzaak een zaaksgebonden vergunning verleend, die zich tevens kenmerkt door persoonsgebonden elementen.

Het doel van dit vergunningstelsel is het waarborgen van de doelstellingen van de nadere regels. Immers bij een zuiver persoonsgebonden vergunning kan dit betekenen dat de eigenaar van een schip in de Zuidelijke Insteekhaven, het Wantij, de Riedijkshaven of de Kalkhaven zijn of haar schip verkoopt en een nieuw schip koopt dat niet voldoet aan de cultuurhistorische vereisten. Deze situatie is ongewenst.

Bij een zuiver zaaksgebonden vergunning is het risico dat de bewoners van een schip hun woning kwijt raken bij de aankoop van een nieuw schip, omdat de ligplaatsvergunning dan over zou gaan op de koper van hun oude schip. Ook deze situatie is ongewenst.

Om onbedoelde en ongewenste effecten te voorkomen wordt er derhalve gekozen voor een gecombineerde ligplaatsvergunning. Er kan door een verkopende schipper derhalve geen enkele garantie worden gegeven dat een nieuwe bewoner van het schip recht heeft op een ligplaats in de Zuidelijke Insteekhaven, het Wantij, de Riedijkshaven of de Kalkhaven. Een huidige bewoner heeft, vanwege het persoonsgebonden element, bij verkoop van zijn of haar schip en bij aankoop van een nieuw historisch schip voorrang boven de koper van zijn of haar oude schip en boven gegadigden op de plaatsingslijst als bedoeld in artikel 12 van deze nadere regels. Het nieuwe schip van de bewoners dient uiteraard wel minimaal te voldoen aan de eisen, die daarin in de nadere regels worden gesteld. Een toelatingscriterium voor nieuwe aanvragen is bewoning en het hebben van bedrijfsactiviteiten aan boord om de levendigheid en sociale interactie tussen schepen en wal te garanderen. Het streven is om creatief innoverend ondernemerschap aan boord van de schepen te stimuleren. De ligplaatsvergunning die wordt verkregen biedt overigens geen recht op een vaste locatie in de Zuidelijke Insteekhaven, de Riedijkshaven of in het Wantij. Doordat de schepen regelmatig uitvaren, kan het voorkomen dat na terugkeer de vorige ingenomen ligplaats inmiddels bezet is, zodat elders op de beschikbare plaatsen in de Zuidelijke Insteekhaven, Riedijkshaven en in het Wantij kan worden aangemeerd. In de Kalkhaven is de plaats wel vast aangezien dat de enige plek is waar de binnenvaart niet gehinderd wordt.

Artikel 5 Toelatingscriteria Zuidelijke Insteekhaven, Wantij, Riedijkshaven en Kalkhaven.

Om als aanvrager in aanmerking te kunnen komen voor een ligplaatsvergunning met een schip in de Zuidelijke Insteekhaven, Riedijkshaven, Kalkhaven en het Wantij gelden de volgende toelatingscriteria:

- a. bouwjaar: om de cultuurhistorische waarde van het schip als varend erfgoed te waarborgen geldt dat bij aanvraag van de ligplaatsvergunning het schip minstens 50 jaar oud dient te zijn.
- b. scheepstype: het schip moet een bedrijfsvaartuig van de binnenvaart zijn, dat dienst heeft gedaan als vrachtschip; nader gedefinieerd betreft het onder andere de scheepstypen Spits, Kast en Kempenaar. Voor Wantij, Riedijkshaven en Kalkhaven geldt dat ook andere typen schepen, waarvoor geen plaats is in de Wolwevershaven of Zuidelijke Insteekhaven, in aanmerking kunnen komen voor een ligplaatsvergunning.
- c. verdeling: uitgangspunt is een verdeling van de een derde van motorvrachtschepen korter zijn dan 50 meter en twee derde langer dan 50 meter in de Zuidelijke Insteekhaven.
- d. afmetingen: het vaartuig moet langer zijn dan 37 meter maar korter dan 74 meter. Lengte, breedte, diepgang en waterverplaatsing van het schip passen bij de reeds aanwezige schepen en de beschikbaar gekomen ligplaats, mede gelet op de veiligheid in de haven en het verhalen van schepen

in verband met vertrekkende schepen. Voor Wantij, Riedijkshaven en Kalkhaven geldt een minimale afmeting van het schip van 20 meter en een maximale lengte van 74 meter.

e. bewoning: indien bij de toelating van een schip in de Zuidelijke Insteekhaven blijkt dat het schip niet zal worden bewoond, wordt de ligplaatsvergunning niet verleend. Onverminderd de daartoe geldende wet- en regelgeving zijn, naast bewoning, geen overlast veroorzakende bedrijfsactiviteiten aan boord van het schip toegestaan; het vigerende bestemmingsplan De Stadswerven is leidend en het Activiteitenbesluit (ook wel het BARIM-besluit) geeft uitsluitel bij het afwegen wat gepaste activiteiten aan boord zijn. Voor ligplaatsen van niet bewoonde schepen is in het Wantij en de Riedijkshaven beperkt ruimte.

f. uitstraling en totaalbeeld: het schip dient naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders en beheerder te passen in de uitstraling en het totaalbeeld van de haven.

Artikel 6 Aanvullende criteria

Naast de onder artikel 5 genoemde criteria dient het schip van de aanvrager die een ligplaatsvergunning in de Zuidelijke Insteekhaven, Riedijkshaven, Kalkhaven of het Wantij wenst, te voldoen aan de volgende criteria:

a. het silhouet is gaaf en in overeenstemming met het historisch karakter van het schip. Omdat de schepen bewoond dienen te zijn is het derhalve toegestaan lichtluiken te maken, eveneens als ramen in de den. Uitgangspunt is dat een schip bewoonbaar dient te zijn en dat voldoende daglicht één van de voorwaarden daartoe is. Uitgangspunt is dat het silhouet (vooronder, den met luikenkap, roef met stuurhut) van het schip intact dient te blijven;

b. de kleurstelling van het schip is in overeenstemming met het klassieke karakter van het schip;

c. het schip verkeert in goede en verzorgde staat van onderhoud; De scheepseigenaren dienen een onderhoudsschema te respecteren. De haven dient een verzorgd uiterlijk te hebben, wat inhoudt dat de schepen in goede staat van onderhoud verkeren. Dit houdt in dat de ligplaatshouders de ruimte hebben dit periodieke onderhoud uit te voeren, binnen de regels van de Havenbeheerverordening. Indien een schip niet goed onderhouden wordt, geldt dat na het niet uitvoeren van onderhoud er maximaal drie waarschuwingen worden gegeven, waarna, in het geval dit nog steeds niet tot resultaat heeft geleid, de ligplaatsvergunning voor het schip kan worden ingetrokken;

d. Het schip bevindt zich in varende staat (behoudens reparatiewerkzaamheden) en kan zich op eigen motorkracht voortbewegen, tenzij het betreffende schip nooit is gemotoriseerd of ingericht als museum;

e. de begaanbaarheid van het schip is, gelet op het langs elkaar afmeren en het recht van overpad, veilig en de afmeervoorzieningen zijn in dit verband in ruime mate aanwezig;

f. er wordt een aantal malen per jaar gevaren met het schip; het schip is geen woonark, tenzij het betreffende schip nooit is gemotoriseerd of ingericht als museum;

g. het schip is niet langer dan zes aaneengesloten maanden afwezig uit de Zuidelijke Insteekhaven, behoudens toestemming van het college;

h. het schip dient aan alle veiligheidseisen te voldoen zoals gesteld in de certificering. Zij dient in operationele, varende conditie te verkeren. Scheepseigenaren zijn verplicht hun schip onder certificering te houden. Indien dit niet lukt, loopt men het risico dat de ligplaatsvergunning wordt ingetrokken na maximaal drie waarschuwingen.

i. het schip dient opengesteld te worden bij extreem hoog water voor burgers in nood. In het kader van 'Urban Flood Management' kunnen de schepen ingezet worden als vluchtlocatie of reddingsschip voor omwonende burgers. Hiermee wordt de 'Meerlaagsveiligheid' van Dordrecht vergroot.

j. In de Zuidelijke Insteekhaven dient het schip uitgerust te worden met duurzame installaties ten behoeve van de eigen stroomvoorziening, waterzuivering en verwarming. Uitgangspunt is dat de schepen zo zelfstandig mogelijk zijn en een zo laag mogelijke voetsprint hebben op het milieu. Dit geldt niet expliciet voor schepen in de Riedijkshaven, Kalkhaven en in het Wantij.

k. de aanvrager dient het eigenaarschap van het schip na inschrijving in het Kadaster aan te tonen voordat de ligplaatsvergunning verstrekt kan worden.

I. het schip dient verzekerd te zijn.

Voor de aanvullende criteria geldt, in tegenstelling tot de toelatingscriteria genoemd in artikel 5, dat de vergunning wellicht toch verleend kan worden onder de voorwaarden dat alsnog aan de aanvullende criteria wordt voldaan binnen een nader af te spreken redelijke en haalbare termijn. Hiertoe dient in dat geval een door het college van burgemeester en wethouders en beheerder goed te keuren installatie- en installatie- en restauratieplan te worden opgesteld en overlegd.

Artikel 7 Installatie- en instandhoudingsplan

- a. In een installatie- en instandhoudingsplan wordt (schematisch) weergegeven wanneer welke werkzaamheden door de aanvrager zullen worden verricht teneinde te komen tot het beeld van een duurzaam historisch binnenschip dat de gemeente en beheerder voorstaan. De in artikel 6 genoemde aanvullende criteria zijn leidend om invulling te geven aan het installatie- en instandhoudingsplan. Zaken van ondergeschikte betekenis zijn niet relevant voor het installatie- en instandhoudingsplan. Het is voorts noodzakelijk een tijdsplanning in het installatie- en instandhoudingsplan op te nemen om de voortgang in het proces te houden. Doel is immers om (binnen de grenzen van redelijkheid en billijkheid) te komen tot het bereiken van de doelstelling: een representatief historisch binnenschip met duurzame installaties.
- b. Jaarlijks, in januari, wordt door de aanvrager/vergunninghouder een voortgangsrapportage aan het college van burgemeester en wethouder en beheerder aangeboden.
- c. Het woord installatie- en instandhoudingsplan kan onbedoeld de indruk wekken dat het schip volledig in de oorspronkelijke staat moet worden teruggebracht. Een schip behoeft echter niet 100% authentiek te zijn om aantrekkelijk te kunnen zijn. Vandaar dat onder de aanvullende criteria waaraan schepen moeten voldoen om in de Zuidelijke Insteekhaven een ligplaats te krijgen, staat vermeld dat het silhouet gaaf dient te zijn. Ingrepen zijn aanvaardbaar, indien deze naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders en beheerder op respectvolle wijze ten aanzien van het historisch karakter van het schip hebben plaatsgevonden. Dit geldt ook voor de wijze waarop de duurzame installaties worden gemonteerd.
- d. De overeen te komen tijdsplanning zal onder meer afhangen van de omvang van de werkzaamheden. Een planning kan om die reden soms 1 tot 3 jaar bedragen.
- e. Voordat tot vergunningverlening wordt overgegaan dient het installatie- en instandhoudingsplan inclusief de tijdsplanning te zijn goedgekeurd door het college van burgemeester en wethouders en beheerder.
- f. Is het plan niet overeenkomstig de aanvullende criteria, dan dient het installatie- en instandhoudingsplan aangepast te worden.
- g. Indien er een situatie ontstaat, waarbij alsnog geen overeenstemming wordt bereikt, dan wordt de ligplaatsvergunning geweigerd.
- h. Nadat het installatie- en instandhoudingsplan door het college van burgemeester en wethouders en beheerder is goedgekeurd, kan de vergunning worden verleend, onder de voorwaarde dat aan het installatie- en instandhoudingsplan binnen de tijdsplanning wordt voldaan. Uiteraard dient nadat het gestelde installatie- en instandhoudingsplan is gerealiseerd, ook blijvend aan de toelatingscriteria in artikel 5 te worden voldaan.
- i. Gelet op de doelstelling dat de gemeente met de Zuidelijke Insteekhaven, Riedijkshaven, Kalkhaven en in het Wantij weliswaar levendige, maar geen luidruchtige havens voor ogen heeft, dienen ingrijpende, langdurige en dus vaak overlast veroorzakende werkzaamheden buiten de haven plaats te vinden. De gemeente zal zich in dergelijke gevallen inspannen om tijdelijk een alternatieve ligplaats te vinden waar deze werkzaamheden kunnen plaatsvinden.
- j. Voor de schepen die een ligplaatsvergunning hebben verkregen langs het Wantij, in de Riedijkshaven of in de Kalkhaven, gelden de vereisten m.b.t. de installatie van duurzame installatie niet.

Artikel 8 Commissie

- a. Voor de beoordeling van de installatie- en instandhoudingsplannen en de daarmee samenhangende rapportages en werkzaamheden laat het college van burgemeester en wethouders, zich bijstaan door een commissie, die is ingesteld op grond van artikel 84 van de Gemeentewet.
- b. Het college van burgemeester en wethouders benoemt de leden van de commissie.
- c. De commissie bestaat uit een vertegenwoordiger van de eigenaren en bewoners in de Zuidelijke Insteekhaven, een vertegenwoordiger namens de gemeente, een vertegenwoordiger namens beheerder en een onafhankelijke deskundige.
- d. De rol van de commissie is adviserend. Bij haar adviserende rol kan de commissie in zekere vrijheid de criteria genoemd onder artikel 5 en 6 interpreteren. De adviezen alsmede de aanvraag zijn openbaar en worden in elk geval z.s.m. aan de belanghebbenden en vergunninghouders bekend gemaakt.
- e. Naast de adviserende taak van de commissie inzake het installatie- en instandhoudingsplan als bedoeld in artikel 7, dient de commissie het college van burgemeester en wethouders tevens van advies inzake de toelating al bedoeld in artikel 5 en inzake de toelating naar aanleiding van de plaatsingslijst als bedoeld in artikel 12.

Artikel 9 Tijdelijke invulling ligplaatsen door gastschepen met een cultuurhistorische status

- a. Bij de aanvullende criteria in artikel 6 is aangegeven dat een aantal malen per jaar gevaren moet worden met het schip en dat schepen niet langer dan zes aaneengesloten maanden afwezig mogen zijn uit de Zuidelijke Insteekhaven, het Wantij, de Riedijkshaven of de Kalkhaven. Om de uitstraling van de havens te bewaken is het derhalve mogelijk dat deze open ligplaatsen tijdelijk worden ingevuld door vergelijkbare gastschepen.
- b. Omdat voor deze open ligplaatsen reeds betaald is door de vergunninghouders, komt het eventuele liggeld van de gastschepen hen toe. Ze kunnen zodoende ook tijdelijk en zonder extra kosten ruilen van ligplaats.
- c. Voor eventuele verrekening van het liggeld voor deze gastschepen dragen de vergunninghouders zelf zorg.

Artikel 10 Handhaving

- a. Is de vergunning verleend, dan dient erop te worden toegezien dat de vergunning met de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen wordt nageleefd, overeenkomstig de Havenbeheersverordening Dordrecht en deze nadere regels.
- b. Er dient te worden opgetreden wanneer iemand zonder vergunning ligplaats inneemt in de Zuidelijke Insteekhaven, Riedijkshaven, Kalkhaven en in het Wantij.
- c. Wanneer aan de vergunning een installatie- en instandhoudingsplan met een tijdsplanning is verbonden, dient regelmatig de voortgang van de instandhouding gecontroleerd te worden.
- d. Indien de houder van de vergunning het schip niet goed onderhoudt, kan na drie waarschuwingen de vergunning ingetrokken worden.
- e. Toezichthouders zijn/worden op grond van artikel 6.3 van de Havenbeheerverordening aangewezen.

Artikel 11 Intrekkingsgronden vergunning

Het college van burgemeester en wethouders kan in overeenstemming onder meer een vergunning weigeren, wijzigen, schorsen of intrekken wanneer de situaties als genoemd in artikel van de Havenbeheersverordening zich voordoen.

Daarnaast kan de vergunning worden geweigerd, gewijzigd, geschorst of ingetrokken indien:

- a. ter verkrijging daarvan onjuiste dan wel onvolledige gegevens zijn verstrekt;
- b. de wettelijke voorschriften uit de Havenbeheerverordening niet worden nageleefd;
- c. de vergunning in strijd met een wettelijk voorschrift is verleend;
- d. de houder van de vergunning of zijn rechtverkrijgende dit verzoekt;
- e. sprake is van strijd met het bestemmingsplan of ruimtelijke ontwikkelingen ter plaatse;
- f. sprake is van verkoop van het schip waarop de vergunning betrekking heeft;
- g. de houder van de vergunning het schip niet goed onderhoudt,
- h. wanneer van de vergunning geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarin gestelde termijn, dan wel bij gebreke van een dergelijke termijn, binnen een redelijke termijn van een half jaar;
- i. wanneer nieuw beleid met betrekking tot historische binnenschepen in de Zuidelijke Insteekhaven, het Wantij, de Riedijkshaven of de Kalkhaven, wordt vastgesteld. Er zal de ligplaatshouder in dit geval een redelijk alternatief worden geboden.

Artikel 12 Plaatsingslijst

- a. Wanneer er belangstelling is getoond voor een ligplaats in de Zuidelijke Insteekhaven, het Wantij, Riedijkshaven of Kalkhaven, middels een schriftelijk en gemotiveerd verzoek aan het college van burgemeester en wethouders, maar deze haven vooralsnog geen ligplaats beschikbaar heeft, kan men zich op de plaatsingslijst laten inschrijven.
- b. Men kan zich op de plaatsingslijst laten plaatsen, indien men over een schip beschikt. Het schip en de toekomstige bewoners moeten aan de toelatingscriteria, genoemd in artikel 5, voldoen.
- c. Komt er een ligplaats vrij, dan zal allereerst worden gekeken welk type schip met het oog op de verdeling (artikel 5 c) in aanmerking komt. Vervolgens zal de keuze voor een van de overgebleven schepen afhangen van de vraag welk schip alles afwegende het beste bijdraagt aan de doelstelling. Het feit dat er een installatie- en instandhoudingsplan nodig is of nog veel of ingrijpende restauratiewerkzaamheden moeten plaatsvinden, is bij deze afweging van ondergeschikt belang.
- d. Komt er na bovengenoemde afweging nog steeds meer dan één schip voor de ligplaats in aanmerking, dan zal degene, die het langst op de plaatsingslijst is ingeschreven met desbetreffende schip in aanmerking komen.
- e. Bij de afweging welk schip in aanmerking komt voor de vrijgekomen ligplaats, laat het college van burgemeester en wethouders en beheerder zich adviseren door de commissie genoemd in artikel 8.